

Эссе "Отбасындағы қарым-қатынас"

Отбасындағы қарым-қатынас махаббат пен бір-біріне сену, қолдаудан басталады.

Қазіргі таңда көп жастар, отбасылар бұзылып жатыр. Себебі бірінбірінің қарым-қатынасы, бірін-біріне сену сөзіміз жоқ. Бөде адамдар өз отбасындағы адамға жама жауап қарым-қатынастарын бұзғанын келеді. Ол тек бөде адамдар ғана емес жақын туыстарында болуы мүмкін. Мысалы ретінде айтсақ (шешім) отбасыда ана мен әкесі бар жерде махаббат бар бірақ, сену деген жоқ. Сол отбасыда әкесінің туыстары отбасының құртығын келеді. Әкесі туралы баламат сөздер айтады, оның істемейтін істерін жама өтірік қып айтқыда мүмкін. Соның бәрін естемейтін адам жарына деген көзқарасы өзгереді. Жақын сөз болып арасында, басқа жақта көзім көтереді.

Отбасының орнына балалармен (емес) көзім көтерудің, жақындық, тәрбиесін берудің құрқы жоқ. Жарына айтқан сөздерін ол шын деп қабылдайды, бірақ та ол әлеміне барып бәрін сурап білуді болады. Осы қарым-қатынастан екі махаббат бірінсенуден өз туысқанына сенеді. Осы екі оттың арасында балалары қалады.

Осы жаңа тәжірибеден алынған оқуыңдан өй түйсек. Отбасының ең бірінші құндылығы ол сену, қолдау әр қашанда қасында болу. Оз туыстарыңа, өз жеке алақаныңдай ұстаған "отбасының" құрауы, бұзудыңа жол бер меу керек. Кейіні осындай оқиғалар көп кездеседі. Сондықтан да қазір жастар көп атырасың жыр. Балалардың психологиясы бұзылудың да себебі сол. Адамдарға айтатынның бір-бірімізге сеніңдер, қымыз сәтте қолдаңдар. Отбасы ол сенің кішкентай ұяшың.

ӘСБЕ "Өзін-өзі тану пәніне үшін керек?"

Өзін-өзі тану пәні ол өзінді, мінезінді, тәрбиеленудің де арналған пән. Ең бірінші рет өзін-өзі тану пәнін "Сара Назарбаева" шығарған. Өзін-өзі тануда шығарғанда мұғалімдер, балалар оның еш керекі емес деп білмей-тоян. Бірақ дұрыстап қарасақ өзін-өзі тану сабағынан өзін қорыққан адамдардың мінезін, сезімін білуге болады. Өзінді тәрбиелі адамдай іс әрекет дұрыс-бұрысын білсін. Өзін-өзі тану кітабын оқосақ онда әртүрлі оқиғалар, аңғымдардың, ертегілердің қара сөздері, мақал-мәтелдері көп кездеседі. Ең қатты маған ұнайтыны ол "Тыңғаштық сәтін" мұғалім өлеңді қойып көзінді жұмып естеді.

Бұрын бір маған адам маған айтқан, ол қалай өзін-өзі тану сабағын қалай өтетінін. Олардың мұғалімдері оны қатты маң берген жоқ. Оның еш пайдасы жоқ деп балаларға жаздыртады. Ал сабақ біткенде үй жұмысын берген мұғалім, келесі күні орындай алмаған, жоққа сөздерді түсінбегені үшін балалардың басынан сақинамен ұратын. Олар за сөзін басқа мұғалім киіп сабақ бергенде өздерін еркін мұғаліммен ойнағанды, сарыарып бөле бастады. Енді олар өзін-өзі тану пәні қалай өтетінін біледі.

Осы оқиға белгілі адамдардың өмірімен алынған.

Кішігір ай бұл өзін-өзі тану сабағы барлықтарға керек. Өзінді еркін ұстау, ойындар бөлісу, адам бойындағы қиыншылықтарды білу, мектепте тәрбиелену қажет пән. Сол себепті өзін-өзі тану пәні барлық оқушылардың сүйікті пәні болып саналады.

Әрсе Адам үшін өмірдің мәні - өзін-өзі жетілдіру. Адам өзіне мақсат қоя білуі керек. Сол мақсатқа жетуі тиіс. Адам бойында көп қасиеттер бар, бірақ ол олар білмейді немесе жетілдіргісі келмейді. Себебі адамның бойында бес асыл іс, бес таман іс. Олар қанағат, рақым, ақыл, мейірімшіл, адамгершілік, ал бес таман іс еріштік, бекірман шашпақ, өтірік, өсек. Қазіргі адамдар осы бес таман істі қолданбағанда, өздерін жетілдіре алатын еді. Олар еріштік, өтірік айтып қасиеттерін дамытпайды, беткейді отырады. Адам өзіне мақсат, арманға жете білу үшін, Абай атамыз жазған бес асыл істі қолдануы тиіс.

Бірақ қазір қарасақ адамдарда мотивация бар. Мотивация ететін ол жақтар. Олар көмектеседі, қолдау көрсетеді, сену сезімі бар. Адамның қасында қолдаушылар болмаса олар ауыр жүкті көтере алмайды. Сондықтан адам үшін өмірдің мәні - өзін-өзі жетілдіру, бірақ оған қолдау керек.